

LBRIS

We know
books

MARIO SCUDU

Dumnezeu și campionii săi

120 de portrete
de sfinți și martiri

Volumul III
SEPTEMBRIE-DECEMBRIE

Traducerea din limba italiană
Corina și Cristian Șoimușan

Galaxia Gutenberg

2024

Tereza Benedicta a Crucii II,

277-283

Tereza de Avila III, 139-147

Tereza de Calcutta III, 22-31

Tereza de Lisieux III, 89-97

Thomas Becket, martir III,

307-312

Thomas Morus II, 159-166

Toma de Aquino I, 89-92

We know

Books

Valentin din Terni, episcop I,

129-137

Vasile cel Mare I, 13-19

Vincentiu de Paul III, 72-79

W

Wolfgang de Regensburg III,

171-177

Cuprins

Septembrie

- 03 – Sfântul Grigore cel Mare: *Slujitor al slujitorilor
lui Dumnezeu*7
- 04 – Sfânta Rozalia de Palermo: *Din iubire față de Domnul meu
Isus Cristos* 15
- 05 – Fericita Tereza de Calcutta: *Un creion în mâinile lui
Dumnezeu (Teresio Bosco SDB)*22
- 10 – Sfântul Nicolae din Tolentino: *Se supunea la aspre pocăințe
și răspândea bucurie în jurul lui* 32
- 13 – Sfântul Ioan Gură de Aur: *Slavă lui Dumnezeu
pentru toate* 40
- 15 – Sfânta Ecaterina de Genova: *Îngrijirea bolnavilor incurabili
din iubire față de Dumnezeu* 50
- 17 – Sfânta Hildegard din Bingen: *Cunoaște căile unde
Dumnezeu te întâlnește*58
- 18 – Sfântul Iosif din Copertino: *Dacă acolo e Dumnezeu, atunci e
bine* 64
- 27 – Sfântul Vincentiu de Paul: *Să-L iubești pe Dumnezeu
cu sudoarea frunții*72
- 30 – Sfântul Ieronim: *În slujba Cuvântului lui Dumnezeu* 80

Octombrie

- 01 – Sfânta Tereza de Lisieux: *Marea „cale cea mică” a iubirii* .. 89
- 04 – Sfântul Francisc de Assisi: *Francisc, Evanghelia vie* 98
- 05 – Fericitul Alberto Marvelli: *Iubirea nu ia niciodată
pauză*107
- 06 – Sfântul Bruno din Köln: *Captează ceea ce e etern*116

10 – Sfântul Daniele Comboni: <i>A muri pentru Isus Cristos și pentru Africa</i>	124
13 – Fericita Alexandrina Maria da Costa: <i>O făclie aprinsă</i> (P. Risso)	133
15 – Sfânta Tereza de Avila: <i>Dumnezeu singur este de-ajuns</i>	139
16 – Sfânta Margareta Maria Alacoque: <i>Martoră a iubirii lui Cristos</i>	148
23 – Sfântul Ioan din Capistrano: <i>Apostol al Europei unite</i>	155
23 – Sfântul Severinus Boethius: <i>Unde vom găsi fericirea?</i>	162
31 – Sfântul Wolfgang de Regensburg: <i>În fiecare dimineată se dăruia lui Dumnezeu</i>	171

Noiembrie

04 – Sfântul Carol Borromeu: <i>Iubirea cea mai mare</i>	181
09 – Fericita Elisabeta a Sfintei Treimi: <i>Toate sunt trecătoare, singură iubirea rămâne</i>	188
10 – Sfântul Leon cel Mare, Papă: <i>A-L urma pe Cristos, sacrament și pildă</i>	198
11 – Sfântul Martin din Tours: <i>Voința ta e pentru mine un bine</i>	206
13 – Sfinții Luigi Versiglia și Callisto Caravario, martiri: <i>Morți pentru credință și pentru demnitatea omului</i>	213
15 – Sfântul Albert cel Mare: <i>A voi ceea ce Dumnezeu voiește pentru mărirea Sa</i>	220
16 – Sfânta Gertruda cea Mare: <i>Îndrăgostită nebunește de Cristos</i>	228
17 – Sfânta Elisabeta a Ungariei: <i>Prințesă, tânără, bogată și sfântă</i>	236
25 – Sfânta Ecaterina din Alexandria: <i>L-am urmat pe Domnul meu Isus Cristos</i>	241

Decembrie

03 – Sfântul Francisc Xaveriu: <i>Patron al Misiunilor și al Orientului</i>	251
04 – Sfânta Barbara, martiră: <i>Patroana pompierilor</i>	258
07 – Sfântul Ambrozie de Milano: <i>Cristos pentru noi este totul</i>	265
13 – Sfânta Lucia din Siracuza, martiră: <i>Să mor ca martiră? Da, cu ajutorul lui Dumnezeu</i>	274
14 – Sfântul Ioan al Crucii: <i>A crede și a iubi chiar dacă te cuprinde noaptea</i>	281
22 – Sfânta Francisca S. Cabrini: <i>Nu ne simțim bine? Noi totuși să surădem</i>	291
26 – Sfântul Ștefan, protomartir: <i>A muri iertând (A. Scudu și comunitatea saleziană din Beit Gemal)</i>	299
29 – Sfântul Thomas Becket, martir: <i>În numele lui Dumnezeu cel atotputernic</i>	307
INDICI	313

3 SEPTEMBRIE: *Sfântul Grigore cel Mare* (540-604),

Papă și Învățător al Bisericii

Slujitor al slujitorilor lui Dumnezeu

Documentându-mă cu privire la viața Sfântului Grigore am fost impresionat mai ales de două aspecte ale personalității și itinerarului său spiritual.

Primul. Istoricii i-au dat numele de Magnus, adică cel Mare. Nu multe personaje istorice au avut parte de o asemenea cinste. Grigore, datorită meritelor lui și lucrării inteligente puse în slujba Bisericii și a Italiei, și-a meritat acest titlu. Așadar, el este unul din Marii istoriei. Totuși, atunci când își semna scrierile îi plăcea să treacă sintagma de „*Servus servorum Dei*”, adică „Slujitor al slujitorilor lui Dumnezeu”.

Al doilea aspect. De ceva vreme s-a discutat, adesea într-o manieră deplasată, despre opoziția dintre acțiune și contemplație. Grigore a avut o profundă nostalgie față de contemplație și a dorit să ducă o viață retrasă, de eremit, în singurătate, „locuită” doar de prezența lui Dumnezeu. În ciuda acestei dorințe a lui, a fost un om foarte activ, nu doar în domeniul bisericesc, ci și în cel politic. A fost mare nu doar în privința acțiunii, ci și a contemplației. Probabil că e mai corect să afirmăm că Grigore a fost mare în privința acțiunii datorită faptului că a fost mare în privința contemplației.

Un istoric l-a definit pe Grigore ca fiind „ultimul mare roman”. De fapt el s-a născut tocmai în Cetatea Eternă în anul 540. Astăzi s-ar spune despre el că era „roman din Roma”. Mama lui se numea Silvia, iar tatăl Gordianus: acesta era senator, descendent din aristocrația de rang senatorial și, probabil, îndeplinea rolul de notar regional. Grigore și-a început de vreme cariera administrativă, ce fusese deja parcursă de tatăl lui, până la funcția de „praefectus Urbis”, adică cea mai înaltă funcție în cetate.

Drept urmare, a fost numit și ambasador sau nunțiu al papei la Constantinopol. Această „stagiatură” în afara cetății i-a fost de folos în două rânduri: s-a ocupat de problemele administrative într-un loc ce nu era tocmai roman și, apoi, această ședere a lui acolo a reprezentat o bună pregătire și o ucenicie practică în domeniul psihologiei. Cunoașterea psihicului uman din domeniul politicului, astăzi i-am zice „din zona puterii”, l-a îmbogățit mult și i-a fost de un foarte mare folos în calitate de papă.

Dar dorința cea mai profundă a lui Grigore era de a se face călugăr și de a se dedica în întregime practicării tăcerii, rugăciunii și contemplației. Este interesant de remarcat și faptul că Grigore a acceptat această sarcină politică luând cu sine un grup de călugări. El însuși amintește cum a reușit să impună, în ciuda sarcinilor lui de ambasador al papei, o viață regulată de călugăr. De acest grup s-a alipit și Leandru de Sevilla.

După ce a fost chemat înapoi la Roma, în 586, viața lui s-a schimbat radical. Asupra Cetății Eterne s-a abătut imediat o întregă serie de calamități ce au îngenuncheat-o. În 589, Tibrul a inundat cetatea Romei și i-a distrus depozitele de grâne, iar

imediat după aceea a urmat o groaznică epidemie de ciumă care a dus inclusiv la moartea papei Pelagius al II-lea, al cărui secretar era Grigore.

Diaconul Grigore a fost pe dată aclamat papă de către poporul roman și de către clerul cetății. A încercat să se sustragă de la această sarcină, stăruind inclusiv pe lângă împărat și pe lângă patriarhul din Constantinopol. Degeaba însă. A devenit papă și a fost o mare binecuvântare pentru Roma, pentru Italia și pentru Biserica întreagă.

Implicarea lui „politică” pentru Roma și pentru Italia

Grigore a fost nu doar pentru Roma un tată iubitor și grijuliu față de bunăstarea materială și spirituală (sunt celebre predicile lui adresate romanilor), atent la o administrare bună și corectă în folosul tuturor (și-a dăruit cea mai mare parte din avere pentru sprijinirea celor săraci), ci iubirea și interesul lui pastoral și politic s-au întins asupra întregii peninsule. La vremea aceea, Italia săracise de pe urma numeroaselor invazii, ultimele fiind cele ale goșilor și longobarzilor. Cadrul social era alcătuit dintr-o cetate în ruine, din refugiați, din distrugerii și jafuri de pretutindeni.

Confruntat cu neputința Constantinopolului, care ar fi trebuit să apere Italia, în 592 Grigore a ajuns să își asume responsabilitatea operațiunilor militare contra longobarzilor, dând ordine generalilor și planificând atacul. Prin tactica lui nu doar că a reușit să elibereze Roma, ci, ca un abil diplomat ce era, a încheiat pace separată cu aceștia, stărnind astfel mânia împăratului din Bizanț, care i-a scris o scrisoare foarte jignitoare.

Răspunsul lui Grigore la această scrisoare a fost ferm: „Dacă sclavia țării mele nu s-ar agrava pe zi ce trece, aş tăcea, bucuros să fiu disprețuit și batjocorit. Dar ceea ce mă doare cel mai tare e că motivul pentru care sunt nevoit să suport acuze mincinoase este același pentru care pe zi ce trece Italia e dusă în captivitate sub jugul longobarzilor... Eu mă aștept mai mult de la îndurarea lui Isus care vine decât de la dreptatea excelenței voastre.” De remarcat aici un detaliu interesant: Grigore vorbește despre „țara mea”, iar imediat după aceea vorbește despre Italia.

Grigore a murit la 12 martie 604, iar politica lui față de longobarzi s-a dovedit a fi vizionară și câștigătoare.

Evanghelizator și învățător de viață spirituală

Grigore a fost un mare papă nu doar pentru că a reorganizat Biserica Romei, dreptul canonic, a reformat clerul și a făcut ordine în mănăstiri, ci și pentru activitatea lui apostolică inteligentă. Toate acestea, în ciuda unei stări de sănătate precare. S-a apucat cu succes de convertirea longobarzilor și a lucrat, indirect, împreună cu prietenul Leandru din Sevilla pentru întărirea credinței celei adevărate în rândul vizigoților din Spania.

Dar capodopera lui apostolică a constituit-o convertirea popoarelor anglo-saxone. El a fost cel care în 596 a trimis mai bine de patruzeci de călugări sub conducerea lui Augustin (care ulterior va deveni Sf. Augustin de Canterbury) pentru evanghelizarea Angliei.

Grigore este și un scriitor important. A lăsat opere fundamentale în domeniul teologiei, al dreptului canonic și mai ales al exegezei biblice. Toată această activitate intelectuală i-a adus

titlul de „Învățător al Bisericii”, adică învățător de viață spirituală pentru toți credincioșii. Grigore era de loc din Roma, dar s-a interesat foarte mult de întreaga Italie. Acest detaliu reiese nu doar în urma activității lui „politice”, ci și dintr-una din capodoperele lui: *Dialoguri*. Grigore a redactat aceste dialoguri cu scopul de a respinge iritarea cu nuanțe pesimiste a diaconului Petru (la drept vorbind aflată pe aceeași lungime de undă cu mulți... dintre contemporanii noștri). Acesta se plângea că în Italia vremurile ajunseseră la un grad de degradare atât de mare încât era cu neputință să mai întâlnești sfinți ca în trecut. Pesimismul lui a fost respins prin relatarea vieții multor oameni virtuoși din acea vreme (dar și din zilele noastre) care trăiau în Italia și pe care el însuși a reușit „să-i vadă cu ochii lui”.

Expert în „Lectio Divina”

Grigore ne transmite tuturor un mesaj important prin iubirea lui totală față de Cuvântul lui Dumnezeu manifestată în „Lectio Divina”. Pentru el, Sfânta Scriptură este adevăratul îndrumător pe calea spirituală a sufletului înspre Dumnezeu. Nu există viață spirituală decât prin intermediul cunoașterii, meditării și contemplării Cuvântului lui Dumnezeu.

Iar Sfânta Scriptură este cea care întemeiază, fixează, însuflețește, consolidează și determină creșterea în suflet a vieții spirituale, adică a legăturii pline de iubire cu Dumnezeu. Ea este adevărata și singura „regulă” spirituală. Cu cât asimilăm mai mult Cuvântul lui Dumnezeu cu atât creștem din punct de vedere spiritual și ajungem la contemplarea și la iubirea desăvârșită față de Dumnezeu și aproapele (la sfințenie).

Este important să scoatem în evidență faptul că stăruința lui asupra Cuvântului nu era valabilă doar în cazul călugărilor săi, ci și al întregului popor al lui Dumnezeu, alcătuit atât din clerici, cât și din credincioși [laici]. Nimeni nu era exclus de la această comuniune. Sfânta Scriptură este pâinea dată pentru hrănirea spirituală a tuturor. Citirea Cuvântului lui Dumnezeu „e de trebuință episcopului, pe care Grigore își dorește să-l vadă preocupat mereu de un asemenea studiu... Dar este de trebuință atât călugărilor cât și fiecărui credincios în parte.”

În scrisoarea adresată medicului Teodor, Grigore face cel mai insistent trimitere la acest tip de lectură, redat sub forma celui mai profund aforism din întreaga lui învățătură: „Învăță să cunoști inima lui Dumnezeu în Cuvântul Său (*Disce cor Dei in verbis Dei*), unde să-ți fie dat a suspina cu ardoare după cele veșnice, iar mintea să ți se deschidă dinaintea unei mari dorințe de a dobândi bucuriile cerești”.

Este nevoie de puțină tăcere

O ultimă precizare ce se vrea a fi și mesajul lui Grigore adresat omului de astăzi: valoarea tăcerii. În opinia acestui mare papă, ea este condiția esențială pentru a ne putea asculta pe noi înșine și a-L lăsa pe Dumnezeu să vorbească inimii noastre. Dacă nu există acest tip de tăcere și această puțină singurătate vom ajunge cu foarte mare greutate să stabilim acel dialog cu Dumnezeu, dialog care constă în rugăciune și contemplație.

Dacă vom face astfel, zice Grigore, va fi posibil „silenter cum Illo loqui”, adică „să vorbim în tăcere cu El”. Desigur, nu este vorba aici despre o invitație la practicarea unei forme de exercițiu sau de solipsism psihic, cu niște rezultate și finalități

(inconștiente) de tip narcisist și de sine înălțătoare, ci despre o formă de însingurare și de tăcere care să facă posibil „habitare secum”, altfel spus faptul de a locui cu noi înșine pentru a ajunge să fim „locuiți de Dumnezeu”. Este vorba despre faimoasa „unire cu Dumnezeu”, fără de care nu este posibilă creșterea spirituală, și cu atât mai puțin sfințenia creștină.

Grigore ne sfătuiește, chiar și în zilele noastre că, dacă dorim să-L auzim pe Dumnezeu și să vorbim cu El (regăsindu-ne în felul acesta pe noi înșine), să avem curajul de:

- a pune temporar între paranteze lucrurile exterioare;
- a opri pentru scurt timp curgerea lucrurilor trecătoare cu scopul de a percepe prezența celui Imuabil;
- a controla scurgerea timpului nostru cu scopul de a comunica cu Veșnicia care nu trece;
- a fi atenți la șubrezenia și nesiguranța vieții noastre de fiecare zi cu scopul de a ne ancora de Stânca numită Dumnezeu.

Toate acestea mi se par a fi un sfat bun pentru combaterea grabei nevrotice și a stresului tot mai acut ce par să mistuie viața atâtor bărbați și femei din zilele noastre. Oare chiar și pe a noastră?

ADEVĂRATA ÎNȚELEPCIUNE ȘI FALSA ÎNȚELEPCIUNE

Grigore cel Mare a fost un scriitor important, precis, pătrunzător, profund și... practic. În citatul de mai jos el compară două mentalități sau stiluri de viață, una cârmuită de „înțelepciunea” sau de logica lumii acesteia, și cealaltă cârmuită de o înțelepciune ce provine de la Dumnezeu. Ne aflăm în prezența unei tipologii umane simplificate la maxim: clasică opoziție dintre cei buni și cei răi, dintre cei „descurcăriți” (potrivit mentalității comune) care, ca niște păsări de pradă, sunt mereu gata să profite de orice situație, și cei „cinstiți”, care nu pun piedică celorlalți.

Sunt cuvintele marelui Grigore, valabile chiar și astăzi pentru un program de viață spirituală solidă.

„Înțelepciunea lumii acesteia constă în: a-ți ascunde cu iscusință sentimentele, a-ți masca gândirea prin cuvinte, a demonstra că adevărul este fals și că falsul este adevărat.

În schimb, înțelepciunea celui drept constă în: a fugi de orice prefăcătorie, a-și face cunoscută prin cuvinte propria gândire, a iubi binele așa cum este el, a se feri de orice falsitate, a-și da de bună voie propriile bunuri, a suporta mai degrabă răul decât a-l săvârși, a nu căuta să se răzbune pentru nedreptățile suferite, a considera un câștig jignirea suferită de pe urma adevărului. Dar această simplitate a celui drept ajunge să fie batjocorită, pentru că puritatea intenției este considerată nebunie de înțelepții lumii acesteia. De fapt, tot ce se face cu nevinovăție este considerat de către aceștia un lucru cu totul prostesc: iar tot ceea ce adevărul confirmă în acțiune sună a prostie pentru înțelepciunea lumii acesteia.”

(MS)

4 SEPTEMBRIE: *Sfânta Rozalia de Palermo*

(† 1166 aprox.)

Din iubire față de Domnul meu Isus Cristos

Despre Sfânta Rozalia, la fel ca despre alți sfinți din calendarul creștin, există multe tradiții orale și devoțiuni populare, dar prea puține date istorice concrete, multe mărturii iconografice, dar informații biografice „subțiri”. Prima relatare istorică despre viața ei pare a fi fost scrisă la cel puțin patru secole după moartea ei. Acolo sunt adunate tradiții orale despre sfânta din Palermo și devoțiunea în rândul poporului, prezentă deja de ceva vreme.

Nu sunt chiar adevărate documente istorice; totuși, împreună cu documentația iconografică, și ea destul de importantă, atestă faptul că era cinstită de mult timp și că figura ei era prezentă, ca sfântă, în imaginarul colectiv al creștinilor din Sicilia și din împrejurimi, motiv pentru care era invocată și i se adresa rugăciuni. Adevărul este că, de fapt, cultul ei nu a fost la fel de intens de-a lungul secolelor.

Potrivit acestor tradiții, Rozalia s-ar fi născut în apropiere de Palermo, din familia nobilă a Sinibalzilor, de origine normandă, înrudită (pe linie maternă) de-a dreptul cu Carol cel Mare. Din acest motiv, a crescut la curtea nobiliară în luxul și